

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobce: **D. A.**, zastoupeného Mgr. Robertem Sedláčkem, advokátem se sídlem Jaselská 206/27, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno, o žalobě proti rozhodnutí o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20.10.2010, č. j. JMK 125878/2010, sp. zn. S-JMK 125878/2010 OSP,

t a k t o :

- I. Žaloba směřující do výroku I. rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odbor správní, ze dne 20.10.2010, č. j. JMK 125878/2010, sp. zn. S-JMK 125878/2010 OSP **se z a m í t á .**
- II. Žaloba směřující do výroku II. rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odbor správní, ze dne 20.10.2010, č. j. JMK 125878/2010, sp. zn. S-JMK 125878/2010 OSP **se o d m í t á .**
- III. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci:

Výrokem I. rozhodnutí žalovaného ze dne 20.10.2010, č. j. JMK 125878/2010, sp. zn. S-JMK 125878/2010 OSP bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce směřující proti výroku I. rozhodnutí Městského úřadu Rosice, odbor vnitřní správy ze dne 30.6.2010, č. j. MR-S 3862/10-OVS/12 (dále jen „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“) a uvedené rozhodnutí bylo potvrzeno.

Výrokem II. napadeného rozhodnutí žalovaného bylo podle ust. § 92 odst. 1 správního řádu jako opožděné zamítnuto odvolání M. O., směřující proti výroku II. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Výrokem I. rozhodnutí správního orgánu prvního stupně byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti občanskému soužití dle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zák. č. 200/1990 Sb. o přestupcích ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), kterého se dopustil tím, že v blíže nezjištěné době měsíce března roku 2010 ublížil na cti slovními urážkami A. K., když na ulici Z. v R. hlásil do megafonu slova „hledáme věřitele, hledáme všechny další fyzické i právnické osoby, jež byly postiženy neplacením dluhu ze strany paní A. K. za účelem odkoupení pohledávek či jiného společného postupu při vymáhání dluhů vůči výše uvedené osobě.“ Za uvedený přestupek mu byla uložena pokuta dle ust. § 11 odst. 1 písm. b/ a § 49 odst. 2 zákona o přestupcích ve výši 1.000 Kč.

Krajský soud v Brně ve věci rozhodl rozsudkem ze dne 29.4.2011, č. j. 57 A 2/2011-26 tak, že rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil pro nezákonnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 16.11.2011, č. j. 5 As 75/2011-54 byl rozsudek Krajského soudu v Brně zrušen z důvodu zmatečnosti a nepřezkoumatelnosti a věc byla vrácena zdejšímu soudu k dalšímu řízení.

Po vrácení věci k dalšímu řízení Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 6.9.2012, č. j. 57 A 2/2011-61 výrokem I. rozhodnutí žalovaného ve výroku I. zrušil pro nezákonnost a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení, výrokem II. ve vztahu k výroku II. rozhodnutí žalovaného žalobu odmítl a výrokem III. rozsudku byla žalovanému uložena povinnost zaplatit žalobci náklady řízení. Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 11.1.2013, č. j. 5 As 138/2012-23 byl rozsudek Krajského soudu ve výroku I. a III. zrušen z důvodu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů a věc byla vrácena zdejšímu soudu k dalšímu řízení. Krajský soud je ve smyslu ust. § 110 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto zrušovacím rozhodnutí.

II.

Právní posouzení předmětné věci:

Krajský soud v Brně, jenž o věci nyní rozhoduje již potřetí, upouští od rozsáhlé reprodukce dosavadního průběhu řízení, neboť ta je účastníkům již dostatečně známa a omezuje se v dalším jen na uvedení těch rozhodných skutečností, které jsou podstatné a nepochybné pro rozhodnutí ve věci z hlediska právního rozboru vysloveného v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6.9.2012, č. j. 57 A 2/2011-62.

Podle ust. § 65 odst. 1 s. ř. s. soudního řádu správního je aktivně legitimován k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu každý, kdo tvrdí, že byl rozhodnutím, které považuje za nezákonné, zkrácen na svých právech přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení.

Podle ust. § 71 odst. 1 písm. c) s. ř. s. musí žaloba obsahovat označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá. Žalobce totiž není aktivně legitimován napadat výroky rozhodnutí, které se ho netýkají a které zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti osoby od žalobce odlišné.

Žalobce se v petitu žaloby domáhal toho, aby rozhodnutí žalovaného ze dne 20.10.2010, č. j. JMK 125878/2010 bylo zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení, aniž by byl specifikován výrok rozhodnutí. Rozhodnutí žalovaného se však ve výroku II. vztahuje k osobě odlišné od žalobce, žalobce byl tudíž aktivně legitimován pouze ve vztahu k výroku I. rozhodnutí žalovaného. Soudu tak nezbylo, než postupovat dle ust. § 46 odst. 1 písm. c) s.ř.s. a žalobu v této části odmítnout, jelikož žaloba byla ve vztahu k výroku II. napadeného rozhodnutí podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou.

Pokud žalobce namítá, že popis skutku ve výroku rozhodnutí, v němž je časový interval vymezen způsobem „v blíže nezjištěné době měsíce března roku 2010“ je nepřezkoumatelný, neboť takovýto popis skutku není zcela nezaměnitelný s jiným, soud uvádí, že podle ust. § 77 zákona o přestupcích výrok rozhodnutí o přestupku, jímž je obviněný z přestupku uznán vinným, musí obsahovat též popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, vyslovení viny, druh a výměru sankce, popřípadě rozhodnutí o upuštění od uložení sankce, o započtení doby do doby zákazu činnosti, o uložení ochranného opatření, o nároku na náhradu škody a o náhradě nákladů řízení. Soud dává žalobci za pravdu v tom, že vymezení předmětu řízení ve výroku rozhodnutí o správním deliktu vždy musí spočívat ve specifikaci deliktu tak, aby sankcionované jednání nebylo zaměnitelné s jednáním jiným. V rozhodnutí trestního charakteru, kterým jsou i rozhodnutí o jiných správních deliktech, je nezbytné postavit najisto, za jaké konkrétní jednání je subjekt postižen – to lze zaručit jen konkretizací údajů obsahující popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15.1.2008, č. j. 2 As 34/2006-73, dostupný na www.nssoud.cz). Jak vyplývá ze zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu, jehož právním názorem je soud v tomto řízení vázán, v každém případě je potřeba zvlášť posoudit,

zda je časové určení dostatečné a potřebné, zda popis skutku dostatečně vymezuje skutek tak, aby nemohl být zaměněn s jiným skutkem.

Popis skutku je jen slovní formou, jejímž prostřednictvím se skutek odráží ve vyjadřovacích projevech lidské komunikace. Popisem skutku je tedy zapotřebí rozumět jazykový popis těch jednání či skutkových okolností, které lze kvalifikovat (tj. podřadit) formálním znakům správního deliktu uvedeným v zákoně. Popis skutku musí obsahovat ty skutkové okolnosti, které jsou právně významné z hlediska naplnění jednotlivých znaků skutkové podstaty správního deliktu, který je předmětem řízení, tj. za nějž byla v dané věci uložena pokuta. Přesný časový údaj je nutný zejména u deliktů, kdy je časové vymezení právně významné z hlediska naplnění jednotlivých znaků skutkové podstaty daného deliktu, v ostatních případech bude přesná časová specifikace skutku postradatelná a bude moci být nahrazena méně přesným určením.

V daném případě byl předmětem řízení přestupek proti občanskému soužití podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, tzn. nejednalo se o delikt, kdy je časové vymezení právně významné z hlediska naplnění jednotlivých znaků skutkové podstaty. Optikou tohoto náhledu soud věc znovu posoudil a po rozvaze dospěl k názoru, že nebylo nutné, aby byl skutek z časového hlediska vymezen zcela přesně. Identifikací skutku z hlediska časového ve výroku rozhodnutí, byť formulovanou relativně obecně („v *blíže nezjištěné době měsíce března roku 2010*“), nedošlo, a ze spisového materiálu taková skutečnost ani nevyplývala, k tomu, že skutek mohl být zaměněn se skutkem jiným. V řízení totiž nebylo žádných pochyb o osobě pachatele, o době jeho jednání, která byla pro identifikaci skutku zřejmá, o tom, co konkrétně bylo obsahem jednání, jakož ani o tom, proti komu bylo jednání směřováno. Žalobce ostatně ani nekonkretizuje, s jakým jiným skutkem mohlo být předmětné jednání zaměnitelné.

Pokud žalobce shledává neurčitost časového vymezení skutku v tom, že má za následek nejistý počátek lhůty pro podání návrhu na projednání přestupku, soud uvádí, že přestože formulace výroku rozhodnutí nesplňuje požadavky určitosti z důvodu nedostatečné určitosti časového vymezení spáchání přestupku, když nebyla zohledněna skutečnost, že ke spáchání skutku naplňujícího podstatu přestupku došlo v průběhu měsíce března několikrát, soud konstatuje, že tato vada nemohla vést k nezákonnosti rozhodnutí, neboť deficit absence přesného výroku rozhodnutí stran běhu lhůty pro podání návrhu na projednání přestupku nebyly v daném případě naplněny. Podle ust. § 68 odst. 2 zákona o přestupcích u přestupku, který lze projednat jen na návrh (o takový přestupek se v dané věci jedná) lze návrh podat příslušnému správnímu orgánu nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o přestupku nebo o postoupení věci orgánem činným v trestním řízení. V návrhu musí být uvedeno, kdo je postiženou osobou, koho navrhovatel označuje za pachatele a kde, kdy a jakým způsobem měl být přestupek spáchán. V daném případě se všechny útoky žalobce konaly v průběhu měsíce března 2010, a jelikož návrh na zahájení přestupku byl navrhovatelkou podán správnímu orgánu v měsíci dubnu 2010, lhůta pro zahájení řízení byla jednoznačně zachována, a to bez ohledu na to, které konkrétní dny v měsíci březnu 2010 byly útoky žalobcem vedeny.

Soud neshledal důvodnou ani žalobní námitku, v níž žalobce vyjadřuje nesouhlas s právním hodnocením jeho jednání jako jednání protiprávního naplňujícího skutkovou podstatu přestupku proti občanskému soužití – urážky na cti.

Podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích se přestupku dopustí ten, kdo jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch. Soud konstatuje, že tento přestupek lze spáchat různými formami jednání, podmínkou však vždy je, že výrok či jiný skutek je urážlivý nebo zesměšňující a že jím bylo jinému ublíženo na cti. Soud má stejně jako správní orgány za to, že v daném případě byla jednáním žalobce skutková podstata přestupku podle citovaného ustanovení naplněna. Soud nepochybně, že žalobce se jednání spočívajícího ve veřejném hlásání slov „*hledáme věřitele, hledáme všechny další fyzické i právnické osoby, jež byly postiženy neplacením dluhů ze strany paní Anny Kubíčkové, Zbýšovská 827, Rosice, za účelem odkoupení pohledávek či jiného společného postupu při vymáhání dluhů vůči výše uvedené osobě*“ dopustil v rámci své profese za účelem (společného) vymáhání dluhů, ztotožňuje se však s názorem správních orgánů, že žalobcem zvolená forma a obsah jednání překročily hranici pouhé nevhodnosti. Hlásáním uvedených slov do megafonu na veřejnosti v okolí bydliště navrhovatelky Kubíčkové žalobce deklaroval skutečnost, že navrhovatelka nehradí své dluhy a že mohou existovat další věřitelé postižení neplacením dluhů z její strany, čímž mohla být nepochybně zasažena její čest a dobrá pověst (zejména za situace, kdy existence pohledávky žalobce vůči navrhovatelce byla v době výroku sporná - navrhovatelka svůj dluh neuznala, o čemž žalobce věděl, a o této skutečnosti nebylo dosud rozhodnuto soudní cestou). Pokud žalobce namítá, že pouze vyzýval potenciální věřitele navrhovatelky, nic mu nebránilo za tímto účelem užít takový způsob jednání, kterým by k urážkám navrhovatelky nedošlo (např. prostřednictvím různých databází dlužníků apod.).

Soud má za to, že jednání žalobce lze považovat za urážku na cti i s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu ze dne 22.4.1938, Boh. A 13216/37 6102/35 („*za hrubou urážku na cti se pokládá každý projev, který již podle všeobecných společenských a mravních názorů lze kvalifikovat jako útok porušující čest napadené osoby*“), jelikož veřejné hlášení, že jiná osoba neplatí své dluhy, lze nepochybně podle všeobecných společenských názorů považovat za útok na její čest. Podle názoru soudu na kvalifikaci jednání jako jednání urážlivého nemá vliv ani skutečnost, že žalobce nevedl komunikaci přímo s navrhovatelkou, ale že hlásal urážlivá slova do megafonu na ulici formou výzvy blíže neurčenému okruhu potenciálních věřitelů. Naopak je soud toho názoru, že žalobcem zvolený způsob byl o to intenzivnější, že urážlivá slova neslyšela pouze navrhovatelka Kubíčková, ale rovněž je mohl slyšet kterýkoli z jejich sousedů.

Pokud žalobce namítá, že správní orgány se nevypořádaly se skutečností, že jednání musí být protiprávní, aby se mohlo jednat o přestupek, soud konstatuje, že tato námitka nebyla žalobcem ve správním řízení uplatněna, nelze tedy správním orgánům přičítat k tíži, že se s ní ve svých rozhodnutích nevypořádaly. Neobstojí ani argumentace žalobce, že jednání žalobce bylo učiněno v mezích svobody slova zaručené čl. 17 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Soud nepochybně, že podle zmiňovaného článku Listiny jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny, a že každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice států, tato práva

však nejsou bezbřehá. Z článku 17 odst. 4 Listiny plyne, že svobodu projevu a právo vykládat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytné pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Tímto zákonem je v tomto případě právě ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, přičemž chráněným zájmem je občanské soužití a veřejný zájem na ochraně cti každého. Pokud se jedná o žalobcem zmíněný rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, sp. zn. 52 Ca 53/2008, soud nemá důvod zpochybňovat závěr, že přestupkem může být pouze jednání protiprávní a že projevem učiněným v mezích čl. 17 Listiny není možno naplnit znaky skutkové znaky přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, v tehdy posuzovaném případě se však jednalo o jiný skutkový stav. Krajský soud v Hradci Králové se zabýval kvalifikací zesměšňujícího nápisu umístěného na pozemku, kdy soud dospěl k závěru, že nápis neobsahoval text vulgární ani hrubě urážlivý a že ironie, sarkasmus, vtip a výsměch patří ke svobodě projevu, stejně jako právo svobodně se projevovat patří k demokratickému právnímu státu. V nyní projednávaném případě se však naopak jedná o situaci, kdy žalobcem použitý text byl ve svém důsledku vůči navrhovatelce hrubě urážlivý, útočící na její čest, byť text neobsahoval hrubé či vulgární výrazy. V daném případě tedy soud dospěl k závěru, že žalobce svým jednáním překročil meze dané čl. 17 Listiny, a že se jedná o jednání, které není možné v demokratické společnosti akceptovat, a které vyžaduje zásah ze strany orgánů veřejné moci.

Soud neshledal důvodnou ani námitku, že v daném případě nebyla naplněna subjektivní stránka přestupku, tedy že se žalobce jednání nedopustil ani z nevědomé nedbalosti. Soud uvádí, že přestupkové právo vychází ze zásady odpovědnosti za zavinění, přičemž podle ust. § 3 zákona o přestupcích postačí k odpovědnosti za přestupek zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17.1.2007, č. j. 2 As 60/2006-53, dostupného na www.nssoud.cz, u skutkové podstaty přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích je vyloučena nedbalost nevědomá, tzn. přestupku formou hanlivého výrazu se dopouští pouze ten, kdo si může být vědom toho, že jeho výrok v dané situaci, v dané skupině obyvatel, tedy v celkovém společenském kontextu, může být hanlivý. Soud má za to, že žalobce se přestupku dopustil minimálně z vědomé nedbalosti, jelikož musel vědět, že hlášením tvrzení, že žalobkyně neplatí své dluhy za situace, kdy existence dluhu byla mezi stranami sporná, může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem (občanskou čest), ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí. Nadto ze správního spisu (protokol o podání vysvětlení žalobce) vyplývá, že účelem hlášení do megafonu bylo především vytvořit nátlak na navrhovatelku Kubíčkovou, aby uhradila jeho pohledávku, žalobce si tedy musel být vědom citlivosti obsahu hlášených slov, jinak by tak nečinil.

Pokud se jedná o další argumentaci žalobce vyjádřenou v replice k vyjádření žalovaného, soud uvádí, že předmětem soudního řízení je přezkum rozhodnutí žalovaného, nikoli jeho vyjádření k žalobě, soud se tedy nezabýval námitkami, které reagovaly nikoli na rozhodnutí žalovaného, ale na jeho argumentaci uvedenou ve vyjádření k žalobě.

Krajský soud na základě shora provedeného posouzení žalobních námitek dospěl k závěru, že nejsou důvodné, a proto žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 25. února 2014

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová